

Kolonievogels in Twente 2012

De eerste resultaten van de kolonievogeltellingen in Twente zijn bekend. Van vijf soorten zijn nu alle tellingen binnen, nl. van Aalscholver, Blauwe Reiger, Huiszwaluw, Oeverzwaluw en Roek.

Aalscholver

Voor het eerst heeft de Aalscholver zich als broedvogel gevestigd binnen de gemeente Losser. Op de drijvers van de kabel voor de zandzuiger op de Oelemars heeft een paartje een nest gebouwd en gebroed. Er zijn 3 jongen groot geworden.

Nestlocatie Aalscholverkolonie

Aalscholwers zijn als broedvogel uitermate schaars in Twente. Enkele jaren geleden was er ook kortstondig een kleine kolonie van 3 tot 4 nesten bij het Lonnekermeer. Inmiddels bestaat deze kolonie niet meer. De nieuwe broedplaats op de Oelemars is dus pas de tweede kolonie in Twente.

Blauwe Reiger

De afgelopen winter heeft bij de Blauwe Reiger opnieuw zijn sporen achtergelaten in de kolonies. De terugval in 2009 bedroeg 18,5 % en in 2010 ongeveer 17 %, in 2011 was er een stabilisatie en dit jaar opnieuw een behoorlijke terugval en wel met 14 %.

Naam kolonie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Tellers
Begraafplaats Almelo	10	8	15	16	18	20	13	Wim Nijkamp
Weerselo	7	7	13	9	7	8	4	Wim Wijering
Schapendijk, Wierden	8	9	4	8	4	5	5	Ben Nijeboer
Breeriet, Delden	50	64	69	56	43	45	33	Sytze Wouda
Lonnekermeer, Hengelo	10	13	9	5	2	7	11	Harry de Jong
Singraven, Denekamp	35	38	42	33	22	20	21	Harm Meek
Weldam, Goor	7	14	7	7	4	5	5	Henri Bouwmeester
Markvelde	6	8	8	0	5	2	5	Chris Koens
Witte Veen, Buurse	12	12	16	7	5	9	5	Erik Foekens
Waterwingebied Enschede	10	11	16	14	10	8	6	Piet Kokke
Buuserbeek, Buurse	10	17	22	16	13	12	10	Aldert Schenk
Vriezenveen	1	0	0	0	0	0	0	Geert Euverman
Hulsbeek, Oldenzaal	3	5	6	7	7	6	7	Peter Bleijenberg
De Poppe, De Lutte			1	2	3	3	7	Ruud Kuipers
Oelemars, Losser				1	1	1	0	Henk Noordkamp
Wenninkweg, Markelo			10	13	17	9	5	Arie Langendoen
Enterveen				1	0	0	0	Arie Langendoen
Totaal	169	206	238	195	161	160	137	

Kokmeeuw

De Kokmeeuwen in het Haaksbergerveen dreigden de hoogveenvorming te verhinderen door eutrofiëring van de vennen. Het aantal is nu dusdanig dat dit gevaar van de baan is. Het betekent wel dat de Kokmeeuw als broedvogel uit Twente aan het verdwijnen is. Vermoedelijk zijn de vogels uiteindelijk naar het naburige Zwillbrocker Venn in Duitsland uitgeweken, waar zich duizenden broedparen ophouden.

Naam kolonie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	tellers
Engbertsdijksvenen	555	590	299	239	175	165	362	Herman Hazelhorst
Haaksbergerveen	710	1000	1200	1000	1500	2000	60	Roy Dear
Buurserzand			16	0	0	0	0	Wim Bosch

Oeverwaluw

De oeverwaluwen in de grote kolonie op de Oelemars hebben gezien dat in een naburige zandafgraving op 1 km afstand in Duitsland de steile wanden in het zanddepot veel hoger zijn dan de kunstwand van 3 m hoogte op de Oelemars. Ze hebben daar in eerste instantie bijna alle Oeverwaluwen uit Losser weggetrokken en bleken er in de Losserse wand maar 20 nesten aanwezig te zijn. Maar door instorting van wanden in het Duitse zanddepot is uiteindelijk toch nog een deel verhuisd naar veiliger gebied. In de kunstwand op de Oelemars waren daarna 50 nesten en in het naastgelegen zanddepot 22 nesten aanwezig.

In het Rutbekerveld waren 6 nesten in een steile wand langs de oever van de zandafgraving gegraven en 64 nesten in het zanddepot. De wand bij Hoge Hexel kende een toename van het aantal nesten van 15 naar 25.

Naam kolonie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Tellers
Engbertsdijksvenen	2	4	3	2	0	0	0	Hans van den Berg
Lutterzand	2	8	0	0	0	0	0	Bennie Egberink
Oelemars, Losser	117	70	156	156	138	144	72	Leo Hassing
Domelaar, Markelo	12	40	47	0	5	26	5	Arie Langendoen
Domelaar 2, Markelo					67	28	0	Henri Bouwmeester
Rutbekerveld, Enschede	65	80	100	40	50	15	70	Jan Stufken
Balderhaar, Kloosterhaar	26	28	16	8	1	24	21	Richard Gerritsen
Stepelo		15	0	0	0	0	0	Laurents ten Voorde
Twentekanaal, Goor		13	0	0	0	0	0	Henri Bouwmeester
Twentekanaal, Markelo			10	0	0	2	0	Henri Bouwmeester
Groene Mal, Nijverdal	0	0	85	70	0	50	53	Machiel oude Veldhuis
Zuidbroek, Wierden						20	0	Hans van Leeuwen
Dannenkamp, Hoge Hexel						15	25	Ben Tilanus
Zonnebeek, Enschede						10	6	Jan Stufken
Stokkumervliet, Markelo					11	15	18	Henri Bouwmeester
Totaal	224	258	417	276	272	349	270	

Huiszwaluw

In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Weerselo, Oldenzaal, De Lutte, Overdinkel en Losser door de Natuur- en Vogelwerkgroep "De Grutto", VWG Losser, Heemkunde Ootmarsum en de werkgroep flora en fauna van Heemkunde Denekamp geteld. Dit betreft een zeer groot gebied met honderden kolonies en met 39 tellers. De coördinatie van de tellingen en het binnenhalen van de gegevens is in handen van Gerard Boerrigter. De resultaten van dit jaar laten een afname zien van meer dan 14%.

Gebied	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	tellers
Noordoost-Twente	2118	1945	2058	2116	2111	2007	1742	Diverse verenigingen
Zuidwest-Enschede	32	32	24	26	17	25	18	Jan Stufken
Zonnebeek, Enschede						40	25	Jan Stufken
Glanerbrug	18	14	7	6	2	0	1	Erik Foekens
Holterhof-Enschede	6	7	11	9	9	9	8	Erik Foekens
Daarle	47	41	33	23	24	24	33	Albert Stevens
Diepenheim	95	78	71	70	61	62	53	Chris Koens
Hof te Boekelo	17	13	ng	ng	ng	ng	ng	Bert Hoitzing

Hellendoorn	40	44	39	33	38	22	24	Jos v. Tongeren
Sint Isidorushoeve		12	33	35	38	38	12	Tim Asbreuk
Elsen	-	-	-	-	20	9	4	Arie Langendoen
Markelo	-	-	-	1	6	8	7	Arie Langendoen

Roek

Deze soort kent tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven zijn de kolonies per stad of dorp gebundeld. In Almelo en Wierden zijn de vele kleine kolonies samengevoegd tot gebiedskolonies, waarbij Almelo in drie en Wierden in vier gebieden is opgedeeld.

Het aantal Roeken is in zijn totaliteit de laatste jaren gestaag afgenomen met soms nog een kleine opleving. De tellers in Wierden en Almelo waren Hans v.d. Berg, Henk v.d. Aa, Hans van Leeuwen en Boudewijn Heuseveldt. Enter is geteld door Hans van Leeuwen. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing en Ben Hulsebos. In Hengelo was dat Piet Kokke en Harry de Jong. In Enschede telden Ben Hulsebos, Bé van Kuik, Piet Kokke, Gerrit Wesseloo, Bert Hoitzing en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konninger. De tellingen in Markelo zijn verricht door Henri Bouwmeester. Bij Holten zijn de kolonies geteld door Ben Nijeboer en de nieuwe kolonie in Denekamp door Harm Meek. In Nijverdal is geteld door Machiel oude Veldhuis en in Vriezenveen door Henk v.d. Aa.

Hoewel het aantal Roeken in de laatste 7 jaren geleidelijk afneemt, kende 2012 toch weer een kleine opleving.

Gebied	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Wierden	426	317	322	164	156	189	207
Almelo	916	814	950	925	854	773	726
Enter	10	0	0	0	0	0	0
Losser	183	211	158	154	174	218	256
Hengelo	48	30	35	29	39	39	61
Enschede	368	324	301	302	291	274	280
Lonneker	21	19	29	28	34	37	45
Haaksbergen	230	163	173	140	159	67	134
St.-Isidorushoeve	5	14	11	10	2	0	0
Overdinkel	1	3	11	14	31	21	5
Markelo	0	0	0	0	0	0	1
Nijverdal					4	0	0
Holten			70	75	89	141	80
Denekamp					3	1	3
Vriezenveen							19
Totaal	2208	1895	2060	1841	1836	1760	1817

Ben Hulsebos, Districtscoördinator SOVON Twente
benhulsebos@home.nl